

From 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Subject **Bevoegdheid Ombudsman**
To 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Cc 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>, 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>, "Grezel, Charlotte" 5.1, 2, e @amsterdam.nl>, 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Date November 3, 2025 at 10:53:02 PM CET

Ha 5.1, 2, e

Hierbij een advies van DJZ in antwoord op de vraag of de ombudsman bevoegd is klachten van ambtenaren te onderzoeken. Dit advies is tot stand gekomen in overleg met 5.15.1, 2, e Charlotte Grezel en 5.1, 2, e

Conclusie

Na lezing van de toepasselijke regelgeving en de memorie van toelichting op de Aanpassingswet Wnra zijn wij tot de conclusie gekomen dat de ombudsman in beginsel bevoegd is om klachten van gemeenteambtenaren over gedragingen van hun werkgever te onderzoeken.

Hierna volgt een toelichting op ons advies.

Toelichting

Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft een regeling over interne en externe behandeling van klachten over gedragingen van bestuursorganen.

Tot de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1 januari 2020 was de Awb – en dus ook hoofdstuk 9 van de Awb – zonder meer van toepassing op de rechtspositie van ambtenaren. Ook bij klachten van ambtenaren over gedragingen van andere ambtenaren. Dit is o.a. bevestigd in een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (destijds hoogste ambtenarenrechter) van 7 oktober 2010, ECLI:NL:CRVB:2010:BO1899 (zie de bijlage).

Met de komst van de Wnra is het civiele arbeidsrecht op gemeenteambtenaren van toepassing geworden. En daarmee rijst de vraag of gemeenteambtenaren zich na inwerkingtreding van de Wnra op grond van hoofdstuk 9 van de Awb nog kunnen beklagen bij en over hun overheidswerkgever.

Artikel 9:1 van de Awb bepaalt:

1. Een ieder heeft het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan.
2. Een gedraging van een persoon, werkzaam onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan, wordt aangemerkt als een gedraging van dat bestuursorgaan.

Artikel 9:18 van de Awb bepaalt:

Een ieder heeft het recht de ombudsman schriftelijk te verzoeken een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen.

Op grond van artikel 9:17 van de Awb wordt onder ombudsman verstaan de Nationale Ombudsman of – voor zover hier relevant – een ombudsman die is ingesteld krachtens de Gemeentewet of de Wet gemeenschappelijke regelingen.

De Wet Nationale ombudsman is van toepassing op de gedragingen van de in artikel 1a, eerste lid, van die wet genoemde bestuursorganen, zoals de bestuursorganen van gemeenten.

Dit is alleen anders als voor die bestuursorganen een eigen lokale voorziening voor de behandeling van klachten is ingesteld op grond van respectievelijk artikel 81p van de Gemeentewet of de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Voorts volgt uit artikel 1a, tweede lid, van de Wet Nationale ombudsman dat een gedraging van een ambtenaar, verricht in de uitoefening van zijn functie, wordt toegerekend aan het bestuursorgaan onder wiens verantwoordelijkheid hij werkzaam is.

Artikel 1, onderdeel d, van de Wet Nationale ombudsman definieert wat in die wet onder "ambtenaar" moet worden verstaan. Het betreft hier onder andere ambtenaren als bedoeld in de Ambtenarenwet 2017, gewezen ambtenaren, en andere personen werkzaam onder de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan, ook na het beëindigen van de werkzaamheden.

Een ambtenaar in de zin van artikel 1, eerste lid, van de Ambtenarenwet 2017 is degene die op basis van een arbeidsovereenkomst naar Nederlands recht met een overheidswerkgever werkzaam is.

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de Wet Nationale ombudsman – ook na inwerkingtreding van de Wnra – van toepassing is op gedragingen van de bestuursorganen van gemeenten. Daarbij geldt dat een gedraging van een ambtenaar, verricht in de uitoefening van zijn functie, wordt aangemerkt als een gedraging van het bestuursorgaan onder wiens verantwoordelijkheid hij werkzaam is. Ambtenaar in de zin van de Ambtenarenwet 2017 is degene die krachtens een arbeidsovereenkomst naar Nederlands recht met een overheidswerkgever werkzaam is. Een gemeente is een overheidswerkgever. En daarmee is de Nationale ombudsman in beginsel bevoegd om klachten van (oud-)ambtenaren over de overheidswerkgever en andere personen die vallen onder de verantwoordelijkheid van die overheidswerkgever, in behandeling te nemen.

Met de Gemeenschappelijke Regeling Ombudsman Metropool Amsterdam (GROMA) heeft de gemeenteraad op grond van artikel 81p van de Gemeentewet voorzien in een lokale ombudsman.

Op grond van artikel 9 van de GROMA heeft eenieder [op grond van artikel 9:18 van de Awb] het recht de ombudsman schriftelijk te verzoeken een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen. De Wet Nationale ombudsman is naar analogie van toepassing op de Ombudsman Metropool Amsterdam, althans uit de GROMA blijkt niet dat dit anders is.

Oftewel: de Ombudsman Metropool Amsterdam is naar onze mening in beginsel bevoegd om klachten van gemeenteambtenaren over gedragingen van de overheidswerkgever, dan wel om klachten over onder verantwoordelijkheid van de gemeente werkzame ambtenaren te onderzoeken.

Groet, 5.1, 2, e

5.1, 2, e

Directie Juridische Zaken
Bestuur & Organisatie
Gemeente Amsterdam

M 5.1, 2, e
E 5.1, 2, e @amsterdam.nl
Bezoekadres: Amstel 1

Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
Op dit bericht is een proclaimer van toepassing:
amsterdam.nl/proclaimer